

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt

Rapport nr 17/2013

Innehåll

1. Sammanfattande analys.....	3
2. Bakgrund	4
2.1 Kommunallagen om uppsikt	4
2.2 Iakttagelser i granskning år 2012	4
2.3 Revisionsfrågor	5
2.4 Metod och genomförande.....	5
3 Granskningens resultat.....	5
3.1 Begränsad uppsikt	5
3.2 Inget beslut om rutiner	6
3.3 Svar på revisionsfrågor	7

1. Sammanfattande analys

Landstingsstyrelsen har inte uppfyllt sin uppsiktsplikt. Istället för formell styrning med protokollförda sammanträden så förlitar sig styrelsen på informella kontakter och de personunioner som uppstår på grund av att ledamöter i landstingsstyrelsens också har uppdrag i övriga styrelser, nämnder och kommunala företag.

Av kommunallagen följer att informella kontakter och personunioner inte är tillräckliga för att landstingsstyrelsen ska uppfylla sin uppsikt. Inte heller är det lämpligt att landstingsstyrelsen överlåter till sitt arbetsutskott att utföra uppsikten. Enligt kommunallagen är det landstingsstyrelsen och inte arbetsutskottet som har ansvaret för uppsikten.

Revisorerna har i flera år uppmärksammat att landstingsstyrelsen inte har uppfyllt sin uppsiktsplikt. I 2012 års granskning rekommenderade revisorerna landstingsstyrelsen att skyndsamt besluta om regler och rutiner för sin uppsikt. Landstingsstyrelsen borde enligt revisorerna också verka för en revidering av förbundsordningen för Regionförbundet i Västerbottens län. Detta eftersom förbundsordningen saknade formuleringar som gav landstinget och övriga huvudmän rätt till insyn och kontroll av förbundet. Båda rekommendationerna kvarstår.

2. Bakgrund

2.1 Kommunallagen om uppsikt

Av kommunallagen (6 kap.1 §) följer att landstingsstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter. För detta behöver landstingsstyrelsen ha uppsikt över övriga styrelser, nämnder och kommunala företag. Landstingsstyrelsen ska övervaka den ekonomiska förvaltningen, att nämnderna bedriver sina verksamheter i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att lagar och förordningar följs och att medel används ändamålsenligt. Om landstingsstyrelsen vid denna övervakning finner brister ska landstingsstyrelsen lämna råd till övriga nämnder. Alternativt ska landstingsstyrelsen föra ärendet till fullmäktige för beslut.

Landstingsstyrelsen kan inte uppfylla sin uppsikt genom att endast låta ledamöter i styrelsen också vara ledamöter i de nämnder eller i de kommunala företag som landstingsstyrelsen ska ha uppsikt över. Sådana personunioner friar inte landstingsstyrelsen från skyldigheten att utöva uppsikt över nämnder eller kommunala företag. Landstingsstyrelsen kan heller inte överlåta åt sitt arbetsutskott att utföra uppsikten. Detta eftersom alla ledamöter i styrelsen har ansvar för uppsikten.

2.2 lakttagelser i granskning år 2012

Revisorerna har i flera år uppmärksammat att landstingsstyrelsen inte har uppfyllt sin uppsiktsplikt. Styrelsen har i praktiken begränsat sin uppsikt till att ta del av protokoll, månadsrapporter, delårsrapporter och årsrapporter från övriga styrelser, nämnder och kommunala företag. Därutöver har styrelsen förlitat sig på informella kontakter och de personunioner som uppstått på grund av att ledamöter i landstingsstyrelsens också har haft uppdrag i övriga styrelser, nämnder och kommunala företag.

De få aktiviteter som varit utförda i form av uppsikt har landstingsstyrelsens arbetsutskott utfört. Av tidigare års granskning framgår att arbetsutskottet brukar genomföra några få överläggningar med företrädare för några av landstingets övriga nämnder. År 2012 hade arbetsutskottet också en träff med företrädare för Regionförbundet i Västerbottens län.

Vad arbetsutskottets träffar med övriga nämnder handlar om är inte dokumenterat i arbetsutskottets sammanträdesanteckningar. Arbetsutskottet brukar inte vidta några åtgärder med anledning av informationen. Vid samtliga tillfällen år 2012 beslutade arbetsutskottet att lägga informationen till handlingarna. En genomgång av landstingsstyrelsens protokoll visar att landstingsstyrelsen under de senaste åren inte hållit sig informerad om arbetsutskottets träffar

med företrädare för övriga styrelser, nämnder och kommunala företag.

En annan iakttagelse har varit att landstingsstyrelsen saknat skriftliga rutiner för hur styrelsen skulle utföra sin uppsikt. Revisorerna har därför lämnat rekommendationer till styrelsen om att ta fram sådana rutiner.

2.3 Revisionsfrågor

Revisorerna har i sin granskningsplan beslutat att granska hur landstingsstyrelsen uppfyllt sin uppsiktsplikt för år 2013. De underliggande revisionsfrågor som ska användas för att bedöma om uppsiktsplikten är uppfylld är:

- Har landstingsstyrelsen beslutat om rutiner för att uppfylla sin uppsikt?
- Har landstingsstyrelsen följt sina rutiner för uppsikt?
- Kan man med hjälp av protokollgranskning följa de aktiviteter styrelsen genomfört i syfte att uppfylla sin uppsiktsplikt?

Det revisionskriterium vi använder för att värdera svaret på denna revisionsfråga kommunallagens 6 kap. 1 §.

2.4 Metod och genomförande

Vi har granskat protokoll och sammanträdesanteckningar från landstingsstyrelsens och arbetsutskottets sammanträden år 2013. Vi har också genomfört en avstämning med chefen för landstingets planeringsstab som också fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3 Granskningens resultat

3.1 Begränsad uppsikt

En genomgång av landstingsstyrelsens protokoll för år 2013 visar att landstingsstyrelsens uppsikt över styrelser och nämnder varit begränsad till att ta del av protokoll, delårsrapporter och årsrapporter samt ekonomisk månadsuppföljning. Landstingsstyrelsen har enligt sitt protokoll inte haft någon träff under år 2013 med företrädare för övriga styrelser, nämnder eller kommunala företag.

Under år 2013 har landstingsstyrelsens arbetsutskott vid två tillfällen genomfört träffar med företrädare för nämnderna för folkhälsa och primärvård. Vad dessa träffar handlat om är inte dokumenterat i arbetsutskottets sammanträdesanteckningar. Vid båda tillfällena beslutade arbetsutskottet att notera informationen. I landstingsstyrelsens protokoll finns inga uppgifter om att styrelsen fått rapporter om arbetsutskottets träffar med de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård.

Utöver träffarna med företrädare för de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård hade arbetsutskottet inte några träffar år 2013 med företrädare för övriga styrelser och nämnder. Tabellen nedan ger en översikt över vilka träffar som landstingsstyrelsen eller arbetsutskottet genomförde under år 2013.

Styrelse, nämnd och kommunala företag	Landstingsstyrelsen	Arbetsutskott
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-	-
Nämnden för funktionshinder och habilitering	-	-
Nämnderna för folkhälsa och primärvård	-	2013-05-06, p 33 2013-10-08, p 57
Patientnämnden	-	-
Styrelserna för Vindelns och Storumans folkhögskolor	-	-
Kostnämnden i Lycksele	-	-
Regionförbundet i Västerbottens län	-	-
Norrlandstingens regionförbund	-	-
Norrlands nätverk för musikteater och dans	-	-

3.2 Inget beslut om rutiner

I 2012 års granskning rekommenderade revisorerna landstingsstyrelsen att besluta om rutiner för att genomföra sin uppsikt med uppgift om:

- Vilken information landstingsstyrelsen önskar?
- Hur landstingsstyrelsen ska få denna information?
- Hur landstingsstyrelsen ska behandla och kontrollera informationen?
- Hur landstingsstyrelsen ska följa upp informationen?
- Hur landstingsstyrelsen ska utvärdera sin uppsikt?

Granskning år 2013 visar att landstingsstyrelsen inte beslutat om sådana riktlinjer. Rekommendationen kvarstår om att landstingsstyrelsen bör besluta om rutiner för sin uppsikt.

Revisorerna rekommenderade landstingsstyrelsen att också verka för en revidering av förbundsordningen till Regionförbundet i Västerbottens läns. Detta eftersom förbundsordningen saknade formuleringar som gav landstinget och övriga huvudmän rätt till insyn och kontroll av förbundet. Även denna rekommendation kvarstår.

Landstingsstyrelsen har i sina verksamhetsplaner för år 2012 respektive år 2013 haft som mål att ta rutiner för sin uppsikt över

Regionförbundet i Västerbottens län. Granskningen visar dock att styrelsen inte har tagit fram rutiner för uppsikten över regionförbundet.

3.3 Svar på revisionsfrågor

Med utgångspunkt av våra underliggande revisionsfrågor bedömer vi att landstingsstyrelsen inte uppfyllt sin uppsiktsplikt i enligt kommunallagens 6 kap 1§.

Har landstingsstyrelsen beslutat om rutiner för att uppfylla sin uppsikt?	Nej
Har landstingsstyrelsen följt sina rutiner för uppsikt?	Nej, rutiner saknas
Kan man med hjälp av protokollgranskning följa de aktiviteter styrelsen genomfört i syfte att uppfylla sin uppsiktsplikt?	Nej, personunioner och informella kontakter har ersatt protokollförda möten

Umeå den 7 januari 2014

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor